

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/131/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2211218763
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2211218763.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: Home Credit Slovakia, a. s., Piešťany, Teplická 7434/147, proti žalovanému: I. B., nar. X. I. XXXX, bytom N., J. XXX/XX, o 294,12 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 10. mája 2012 č. k. 7C 275/2011 - 27 takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti trov konania r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napádaným rozsudkom súd prvého stupňa žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 24,77 eur s úrokmi z omeškania vo výške 0,024% denne od 8. októbra 2009 do zaplataenia a „trovy“ (keď už, tak správne „náhradu trov“ - pozn. odvolacieho súdu) konania vo výške 17,50 eur, všetko do 3 dní; vo zvyšku potom žalobu (požadujúcu okrem priznanej istiny tiež zaplataenie zmluvného úroku, poplatku za výber z bankomatov, zmluvnej pokuty, sankčného úroku a mesačného poplatku za vedenie účtu čiastkovými sumami 194,14 eur, 2,29 eur, 21,77 eur, 7,23 eur a 34,33 eur) zamietol. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil právne ust. § 1 ods. 1 a 3, § 2 ods. 1 písm. a/ a b/ a g/, § 6 ods. 3 písm. a/ a b/ a § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa; § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a/ a b/, § 3 ods. 1 a 2 a § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch; § 3, § 37 ods. 1, §§ 39, 41, 451 a 456, § 458 ods. 2 a § 517 ods. 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.; vecne mal potom za to, že v prípade vzťahu účastníkov konania šlo o spotrebiteľský vzťah, v ktorom žalovaný ako spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť obsah typovej zmluvy a kde zmluva o tzv. revolvingovom úvere (zahrnutá do úverovej zmluvy z 19. decembra 2006) nebola platne uzavretá. Dojednania o revolvingu boli totiž vyhotovené drobným (skoro nečitateľným) písmom a využitý tu bol omyl spotrebiteľa (nevenujúceho príslušným dojednaniám dostatočnú pozornosť). Išlo tak o konanie rozporné s dobrými mravmi aj o nanútenie spotrebiteľovi podpisom jednej zmluvy podpisu ďalšej, vyvodzovanie nárokov z takéhoto počínania nemohlo požívať ochranu a žalobkyni nezaložilo právo na nič iné než istinu s požadovaným úrokom z omeškania, počítaným z nej; konštatoval tiež súd prvého stupňa, ktorý napokon rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne ust. § 142 ods. 3 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), vecne potom iba čiastočným a to nepatrným neúspechom žalobkyne (???) a priznaním jej náhrady trov na súdnom poplatku podľa položky 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov (v tomto prípade bez uvedenia aj, že tu ide o prílohu zákona SNR č. 71/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení).

Proti tomuto rozsudku a to výslovne len voči rozhodnutiu o tzv. zvyškovom zamietnutí žaloby podala včas odvolanie iba žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu (rozsudku) vyhovením žalobe celkom. Namietala vyvodením (súdom prvého stupňa) z vykonaných dôkazov nesprávnych skutkových zistení, keď platné právo dojednanie viacerých úverov v rámci jednej zmluvy nezakazuje, predovšetkým ale bolo celkom ponechané bez povšimnutia, že účinnosť zmluvy o revolvingovom úvere bola podmienená aktivitou zo strany dlžníka (aktivovaním karty). Sám žalovaný pritom záujem na tomto evidentne mal, keď vykonal

prejav vôle smerujúci k aktivácii karty a úver i začal čerpať, pričom tu nebol daný ani žiaden z ďalších okresným súdom naznačovaných, bližšie ale neozrejmenejších dôvodov neplatnosti zmluvy. Žalovaný k podpisu zmluvy nebol donucovaný, šlo tu o osobu plne spôsobilú na právne úkony a aj ochrana spotrebiteľa musí mať svoje hranice; argumentovalo sa odvolaním, poukazujúcim tiež na rozhodnutia rôznych súdov podporujúce odvolaním prezentované názory.

Žalovaný odvolací návrh nepodal.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/, ako aj § 214 ods. 2 O. s. p. vec v medziach odvolania (pretože aj na rozhodnutí vo veci samej o tzv. zvyškovom zamietnutí žaloby bolo závislým tiež rozhodnutie o trovách konania) a to bez pojednávania (pretože tu síce šlo /aj/ o vec samu, popri tom však najmä so zreteľom k neposkytnutiu /okresným súdom/ dostatočne zrozumiteľných odpovedí na všetky sa ponúkajúce otázky nie aj o možnosť rozhodovania odvolacieho súdu v tejto veci s konečnou platnosťou) a dospel k záveru, že rozsudok v odvolaním dotknutých častiach nemožno považovať za vecne správny.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. súd (odvolací) rozhodnutie (súdu prvého stupňa) zruší, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom; podľa písm. h/ rovnakého paragrafu, odseku i zákona potom rovnako rozhodne, ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Konštatovanie, že vada konania vymedzená v prvom z práve odcitovaných ustanovení základného predpisu občianskeho procesného práva Slovenskej republiky (a inak aj ďalšia vada podľa § 221 ods. 1 písm. g/ O. s. p., spočívajúca v rozhodnutí vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom) je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces (inak práva zaručeného v podmienkach tuzemského právneho poriadku okrem zákonov i článkom 46 a nasledujúcimi Ústavy Slovenskej republiky, čiže ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov a tiež článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, tohto inak uverejneného v prílohe oznámenia ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.), patrí už k záverom ustálenej rozhodovacej praxe tunajšieho súdu (v uvedenej súv. por. napr. uznesenia Krajského súdu v Trnave z 30. júna 2008 č. k. 10Co/152/2008-37 alebo z 30. novembra 2010 sp. zn. 10Co/210/2010, prvé vo veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 18C/173/2007 a druhé vo veci súdu prvého stupňa z prejednávanej veci, teda Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 10C/42/2008). I podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91), Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I ÚS 226/03) a aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať tiež nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu v podmienkach vnútroštátnej úpravy slovenského civilného procesu potom vymedzuje (na úrovni zákona) ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Korektným a i ústavne konformným výkladom takéhoto ustanovenia pritom treba dospieť k záveru, že s už uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia, konštatovania alebo závery bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto vyvedené. Ak povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu (ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka); porušením uvedeného práva účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve

zvoleným spôsobom) odníma aj možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) - v rámci využitia prípadných riadnych alebo tiež mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá sama osebe nielen dôvod odvolania podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale zároveň i nevyhnutnosť rozhodnutia spôsobom predpokladaným takýmto ustanovením.

Podľa názoru odvolacieho súdu potom nemôže byť vôbec predmetom akejkoľvek (nieto ešte zmysluplnej) diskusie fakt, že práve opísanou vadou bol postihnutý i napádaný rozsudok súdu prvého stupňa z prejednávanej veci.

Súd prvého stupňa sa totiž aj v tejto veci dopustil prakticky toho istého pochybenia, ako v inej jeho veci za účasti žalobkyne totožnej s tou z prejednávanej veci (tu rozumej vo veci Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 7C/4/2012, vedenej tunajším krajským súdom pod sp. zn. 10Co/148/2012), teda toho, že do odôvodnenia svojho rozsudku obrazne nasypal celé priehrštie ustanovení právnych predpisov, tieto ale uspokojivým spôsobom nevyložil a takto sa mu logicky nemohlo podariť ani to, žeby mohol výsledkami dokazovania i dostatočne argumentačne podporiť svoju úvahu, prečo má byť zmluva o revolvingovom úvere, nepochybne zakomponovaná do inej zmluvy, neplatnou ako celok. S prihliadnutím k námietkam vzneseným v rámci odvolania, potom požiadavke na zachovanie práva účastníkov na spravodlivé súdne konanie so všetkými jeho atribútmi (vrátane práva na riadne odôvodnené súdne rozhodnutie) nezodpovedalo predovšetkým nevysporiadanie sa so špecifickým argumentom odvolateľky o podmienení vzniku tzv. revolvingového úverového vzťahu vyvinutím zmluvne vymienenej aktivity zo strany úverového dlžníka (spotrebiteľa). Rovnako tu potom chýbalo poskytnutie dostatočne adresných a zrozumiteľných odpovedí aj na to, v akom rozsahu bol (s)platený úver tvoriaci základ pre diskutovaný revolving a akými dôkazmi (a či vôbec) mal toto súd prvého stupňa preukázané; ako aj to, ako to malo byť (pre prípad ustálenia niektorého dôvodu neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere) s nárokmi žalobkyne z tzv. prvotnej úverovej zmluvy (ktorá taktiež zaručovala právo na úroky a rôzne poplatky a u ktorej súd prvého stupňa žiaden dôvod neplatnosti nekonštatoval, resp. opak z odôvodnenia napádaného rozsudku rozhodne nevyplýva).

Všetky tieto nedostatky boli zapríčinené i nedostatkom konkrétneho právneho posúdenia veci zo strany súdu prvého stupňa, ktorý navzdory snahe oprieť prevažné zamietnutie žaloby najmä o § 6 ods. 3 písm. a/ aj b/ zákona o ochrane spotrebiteľa (a pri nevedomení si, že tieto ustanovenia definujú rôzne skutkové podstaty počínaní na ujmu spotrebiteľa) odôvodnením svojho rozsudku neposkytol ani žiadne konkrétne úvahy na témy, čo treba v prípadoch obdobných tomu z prejednávanej veci považovať za vžitú tradíciu a či tu takéto tradície vôbec existujú, resp. v čom by mala byť zjavná diskriminácia spotrebiteľa či vybočenie druhou stranou spotrebiteľského vzťahu z pravidiel tzv. obchodnej morálky, či do tretice v čom konkrétne by malo spočívať nedodržanie dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti alebo praxe a čo konkrétne (vyjmúc poľahky vyvrátené a už argumentami z odvolania výrazne spochybnené tvrdenie o automatickom nanútení spotrebiteľovi podpisom jednej zmluvy uzavretia i zmluvy ďalšej) zakladalo porušenie zmluvnej slobody žalovaného.

Odvolaciemu súdu za takéhoto stavu vecí ani neostávalo iné, než v záujme zachovania práva účastníkov na dvojinštančný proces (zahŕňajúci i vykonávanie základného dokazovania na rozhodujúce otázky v prvom stupni súdov) napádaný rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ aj h/ O. s. p. zrušiť a podľa odseku 2 rovnakého paragrafu i zákona vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Samostatným dôvodom pre takéto rozhodnutie v prípade tzv. náhradového výroku rozsudku pritom musela byť zjavná absurdnosť okresným súdom ponúkanej interpretácie, pri ktorej bolo priznanie žalobkyne iba 24,77 z požadovaných 294,12 eur (len 8,42% v pomere k celku) vydávané za nepatrný neúspech žalobkyne. Jednak totiž tunajší odvolací súd už viackrát v minulosti zdôraznil, že na nepatrnosť principiálne možno usudzovať len v prípade čistého neúspechu (rozdielu úspechu a neúspechu) účastníka v rozsahu nižšom ako 5% alebo nanajvýš sa takémuto percentu rovnajúcemu, i pre prípad nesúhlasu s takto vymedzenými hranicami však v prejednávanej veci šlo by dosť ťažko prehliadnuť to, čo sa práve podarilo súdu prvého stupňa, teda že pri zachovaní výsledku konania v prvom stupni by účastníkom s len prevažným úspechom a iba nepatrným neúspechom bol žalovaný (a

nie žalobkyňa, ktorej v rozpore s týmto výsledkom bola napádaným rozsudkom priznaná, hoc aj len čiastočná náhrada trov konania).

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 226 O. s. p. viazaný, v naznačenom smere doplniť dokazovanie, výsledky celého konania podľa § 132 O. s. p. náležite zhodnotiť a až následne opätovne rozhodnúť o veci (v časti, v ktorej táto po odvolaní iba žalobkyne ostala predmetom konania), o trovách konania a tiež o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.), to samozrejme i s vypravením nového rozhodnutia aj odôvodnením obsahujúcim patričné odpovede na všetky relevantné otázky (§ 157 ods. 2 O. s. p.).

K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.